

Inrichtingsplan

Heltenbosdijk perceel WEE01 AF 77

Titel: Inrichtingsplan Heltenbosdijk perceel WEE01 AF 77

Status: Definitief

In opdracht van:
Ark natuurontwikkeling
Winselingengseweg 95
6541 AH Nijmegen

Contactpersoon:

[REDACTED]

Opgesteld door:
OmniVerde BV.
Kortestraat 20
6101 HC Echt
info@omniverde.nl

Samenstelling:

[REDACTED]

Gecontroleerd door:

[REDACTED]

Datum:
28-11-2023

Kenmerk:
2023-ARK03

Afbeelding omslag:
Zicht op perceel WEE01 AF 77

DISCLAIMER

Niets uit dit rapport mag worden veeleenvoudigd en/of openbaar gemaakt worden door middel van scanning, internet, druk, fotokopie, microfilm of op welke andere wijze dan ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de opdrachtgever en OmniVerde BV noch mag het zonder een dergelijke toestemming worden gebruikt voor enig ander werk dan waarvoor het is vervaardigd. OmniVerde BV is niet aansprakelijk voor gevolgschade, alsmede voor schade welke voortvloeit uit toepassingen van de resultaten van werkzaamheden of andere gegevens verkregen van OmniVerde BV. De opdrachtgever vrijwaart OmniVerde BV voor aanspraken van derden in verband met deze toepassing. Informatie in dit rapport is (deels) afkomstig uit de NDFF en mag niet zonder toestemming van BIJ12 worden verstrekt aan derden of op enige andere wijze openbaar gemaakt worden.

Inhoudsopgave

1 INLEIDING	4
1.1 ALGEMEEN	4
1.2 VISIE ARK NATUURONTWIKKELING GRENSPARK KEMPENBROEK	4
2. GEBIEDSBESCHRIJVING	5
2.1 ALGEMEEN	5
2.2 FINANCIERING	6
2.3 HOOGTELIKKING	6
2.4 HUIDIGE NATUURWAARDEN	7
2.5 BODEM.....	7
2.6 ARCHEOLOGIE.....	8
3. INRICHTINGSVISIE EN INRICHTINGSMAATREGELEN PERCEEL WEE01 AF 77	9
3.1 MAATREGELEN	9
3.2 KENGETALLEN	12
4 VERGUNNINGEN EN ONDERZOEKEN.....	13
5 KOSTENRAMING.....	14
GEBRUIKTE BRONNEN	15
BIJLAGE 1: INRICHTINGSSCHETS	16

1 Inleiding

1.1 Algemeen

Om invulling te geven aan zowel Rijks als Provinciaal beleid wordt in opdracht van de provincie Limburg in het gebied Grenspark KempenBroek gewerkt aan robuuste eenheden natuur. Er wordt hierbij invulling gegeven aan verdrogingsbestrijding, waterretentie en de ontwikkeling van grote eenheden proces gestuurde en beheerde natuorkernen. Ark Natuurontwikkeling heeft binnen Kempen-Broek meerdere gebieden heringericht in het stroomgebied van de Tengelroyse beek en de Raam. Bij de samenloop van beide watergangen zijn in de omgeving van de Heltenbosdijk voormalige agrarische terreinen aangekocht en omgevormd tot natuur- en bospercelen.

Voorliggend plan betreft de uitbreiding van het bestaand bosareaal

1.2 Visie ARK Natuurontwikkeling Grenspark KempenBroek

Het Grenspark KempenBroek is een groot aaneengesloten (grensoverschrijdend) en voor publiek opengesteld grenspark waarbij het natuurlijke watersysteem hersteld is op het onderliggende zwak golvende dekzandlandschap. Dit komt tot uiting door de vele overgangen die een keur aan verschillende biotopen oplevert. Op de lagere plekken zijn specifieke doorstroommoerassen ontstaan die bestaan uit elzenbroekbos en uit meer open moerassen met wilgen en berkenbroek waarin op een aantal plekken zelfs veenvorming plaatsvindt. Daardoor wordt veel water vastgehouden waardoor de benedenstrooms wonende Belgische en Nederlandse Limburgers en Brabanders beschermd worden in tijden van overmatige natte periodes en bij tekorten aan water in droogteperiodes. Binnen het Kempen- Broek zijn open kwelwatermilieus aanwezig die gebaseerd zijn op lokaal uittredende kwel en oppervlakkig afstromend kwelwater. Op de hogere, drogere delen zijn drogere wandelende eiken-berkenbossen ontstaan die afgewisseld worden met open heidevegetaties en schrale graslanden. De in lage delen gelegen oude verboste vennen hebben zich door het hogere waterpeil ontwikkeld tot moerasgebieden met open water en riet en dode bomen. Langs de randen van de moerassen is een zoom- mantelvegetatie met pionier loofbos ontstaan. De beken worden begeleid door elzenbroekbos afgewisseld met bloemrijke graslanden en kleine en grote zeggevegetaties. De bijzondere waterkwaliteit en het afwisselende landschap van het Grenspark KempenBroek uiten zich in een grote biodiversiteit met onder meer de vaste aanwezigheid van otters, bevers, edelherten, wilde zwijnen, zeearenden, raven, kraanvogels, woudaapjes, roerdompen, bruine kiekendieven en boomkijkers. Waar ruim 100 jaar geleden de wolf nog in het gebied voorkwam zal deze in de periode tot 2025 weer inzwerven vanuit Duitsland. In het Grenspark KempenBroek vinden ze rust en voedsel. Landschappelijk is het een gebied met veel zachte overgangen en grote afwisseling. Gevarieerde bosranden zijn ontstaan door natuurlijke begrazing.

2. Gebiedsbeschrijving

2.1 Algemeen

Het gebied ligt in de gemeente Weert, ligt tussen de Wallenweg en de Bosbrugweg tegen de Tungelerwallen aan.

Het plangebied is gelegen in agrarisch gebied met een kleinschalig karakter. Het voormalig akkerperceel is ca. 1,5 ha groot. Op ca. 150m ten Zuiden van het perceel stroomt de Tungelroyse beek.

Figuur 1. Ligging plangebied (rood omlijnd).

De eigendommen van ARK waarop de inrichtingswerkzaamheden worden uitgevoerd bestaan uit de kadastrale percelen:

- Gemeente Weert, sectie AF, nummer 77 oppervlakte: 1,5 ha

Het plangebied wordt na inrichting overgedragen aan Natuurmonumenten.

2.2 financiering

De inrichting zal gefinancierd worden vanuit het project 'Opmars van de Limburgse kat'.

Het project 'Opmars van de Limburgse kat' is een initiatief van ARK Natuurontwikkeling. Het heeft als doel om in Zuid- en Midden-Limburg voor de Wilde kat corridors, stepping stones en leefgebied te ontwikkelen. Zowel méér als beter. De Wilde kat is vanuit het zuiden (Eifel en Ardennen) bezig met een opmars en heeft sinds 2013 in het uiterste zuiden van Zuid-Limburg vaste voet aan de grond gekregen. Sporadisch is de Wilde kat ook al verschenen in Midden-Limburg, het zuidoosten van Noord-Brabant en in het Vlaamse deel van het Kempen-Broek.

Door te werken aan de uitbreiding, verbetering, en bereikbaarheid van zijn (toekomstige) leefgebied, kan de soort zich in Limburg gaan verspreiden en deel uitmaken van een duurzame, grensoverschrijdende Wilde kattenpopulatie.

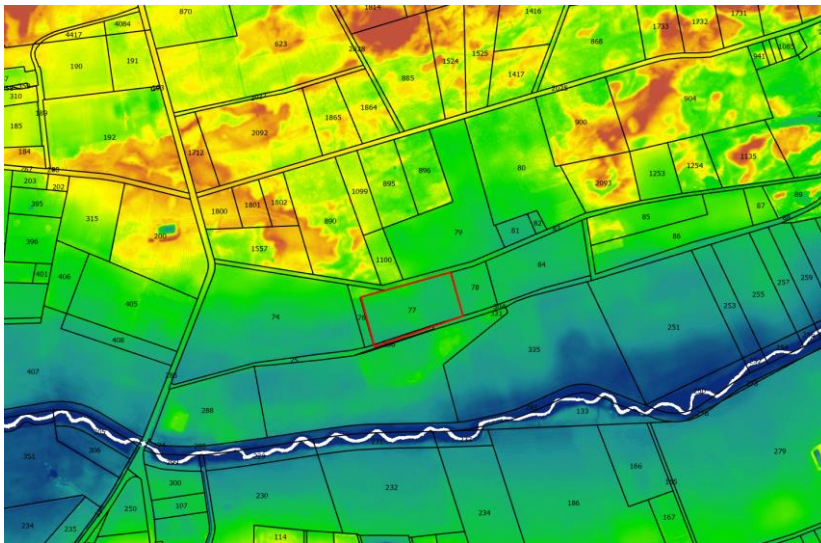
Tegemoet komen aan de eisen van de Wilde kat aan zijn omgeving, betekent automatisch een ecologische impuls voor veel andere soorten planten en dieren, zoals inheemse bomen en struiken; hazelmuis, boommarter, grauwe klauwier, diverse amfibieën, bijen, vlinders en tal van andere insecten. De Wilde kat staat symbool voor een robuust, structuurrijk, Weelderig, (half-)natuurlijk landschap.

Voor de ontwikkeling van dit landschap werkt ARK Natuurontwikkeling samen met diverse partijen zoals Stichting het Limburgs Landschap, Staatsbosbeheer, Natuurmonumenten, Natuurrijk Limburg, Provincie Limburg, gemeenten, particulieren en andere grond eigenaren.

Het project bouwt voort op het 'Soortenbeschermingsplan Wilde kat' dat ARK in 2016 heeft opgesteld voor de provincie Limburg. Het zal tevens aansluiten op resultaten van het in voorbereiding zijnde LIFE-project 'Improving cross-border governance and connectivity of Star-shaped Blue-Green infrastructure in the Euregio Meuse-Rhine' ('Blue-Green Star'). Verder heeft het raakvlakken met het 1 miljoen bomenplan en enkele andere soortenbeschermingsplannen van de provincie Limburg. Ook het Europese klimaatadaptatieproject (POP3-water), in het kader waarvan ARK onlangs meer dan 200.000 bomen en struiken heeft geplant in het Boven-Geuldal en Gulpdal, sluit aan bij het ontwikkelen van een groene loper voor de Wilde kat. De verschillende initiatieven zijn complementair en versterken elkaar.

2.3 Hoogteligging

Het plangebied kent geen grote hoogteverschillen. De hoogte varieert tussen 31,40 en 31.60 m + NAP. De figuur geeft de ligging van de hoogtes weer. De donkere delen zijn lager gelegen. Het plangebied is rood omlijnd.

Figuur 2. Hoogtekaart (bron: AHN)

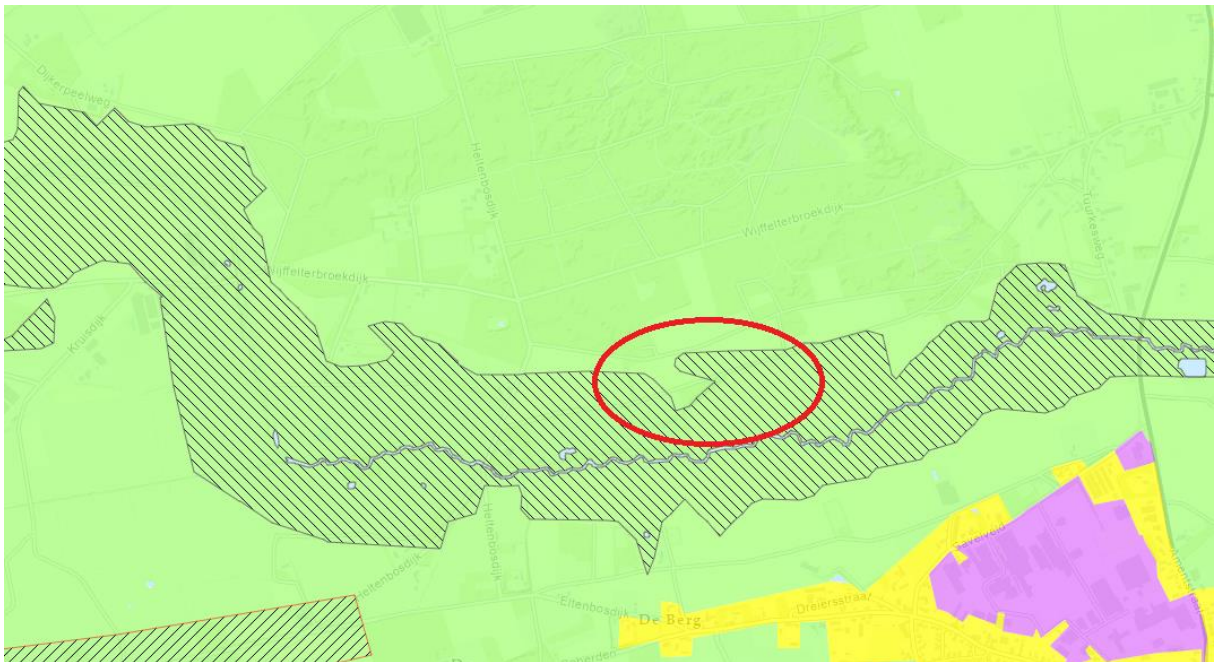
2.4 Huidige natuurwaarden

De huidige natuurwaarden op het perceel zijn momenteel gering. Het gebied bestaat uit een voormalig akker, begrensd aan de Westzijde aan een houtsingel. Aan de Noord- en Zuidzijde grenst een laanbeplanting. De Oostzijde grenst aan een akkerperceel.

2.5 Bodem

Volgens de Bodemkwaliteitskaart Limburgse gemeenten (Geoweb https://experience.geowebonline.nl/GeoWeb56/Index.html?viewer=BKK_Limburg#) is de functieklasse van het perceel aangemerkt als Landbouw/ Natuur. Volgens de ontgravings- en toepassingskaartkaart als “niet gezoneerd”. Doordat er geen grond wordt vergraven heeft dit geen consequenties.

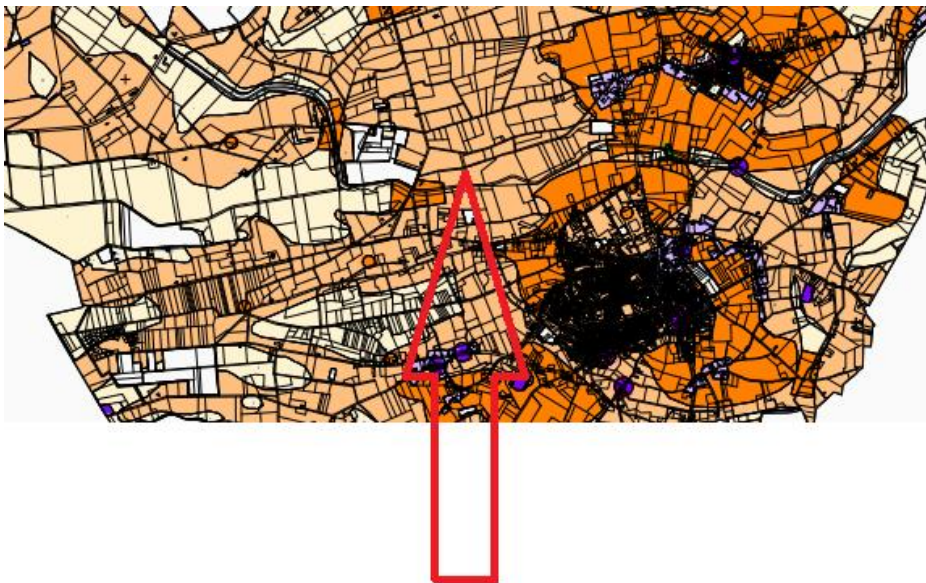
Volgens de Bodemkaart van Nederland is de grond geclassificeerd als Veldpodzolgrond met leemarmen zwak lemig fijn zand. De grondwatertrap is IVc. De gemiddeld hoogste grondwaterstand is > 80 cm onder maaiveld, terwijl de gemiddeld laagst grondwaterstand tussen 80 en 120cm onder maaiveld zit.

Figuur 3. Bodemfunctiekaart(bron: Geoweb BKK Limburgse gemeenten)

2.6 Archeologie

Op basis van de Archeologische Beleidskaart voor de gemeente Weert wordt geconcludeerd dat het plangebied ligt in een gebied met een middelhoge archeologische verwachtingswaarde en geldt er onderzoeksplicht bij een verstoringsdiepte van meer dan 40cm en een verstoringsoppervlakte van meer dan 2500m².

Figuur 4. Archeologische verwachtingskaart(bron: weert.nl)

3. Inrichtingsvisie en inrichtingsmaatregelen perceel WEE01 AF 77

3.1 Maatregelen

De inrichting van kadastraal perceel WEE01 AF 77 is gericht op de ontwikkeling en uitbreiding van het bos.

De inrichtingsmaatregelen bestaan uit:

Aanplant van boom- en struikvormers

Plantmateriaal welk wordt aangeplant bestaat uitsluitend uit autochtoon inheems plantmateriaal. Het bosplanstoen wordt gespreid aangeplant in een wild plantverband, met een dichtheid van 1st/2.25m². De soorten worden groepsgewijs aangeplant in aantallen tussen de 3 en de 25 afhankelijk van de soort.

Struikvormers worden in de randen aangeplant, terwijl de boomvormers meer in de randen tegen de bestaande lanen en houtsingel wordt aangeplant. In de zone van de mantelzoom worden ook enkele losse boomvormers aangeplant.

Als voorbereiding van de grond wordt bij voorkeur vrijgekomen gehakseld materiaal afkomstig van stobben uit de omgeving als organisch materiaal over het terrein met een mestspreader verspreid en vervolgens ingewerkt door het toepassen van een lichte grondbewerking met rotoreg. Dit bevordert het bodemleven (o.a. mycorrhiza) voor het toekomstige bos. Een tarwesoort in combinatie met een klaversoort wordt ingezaaid en bevordert de groei van het bosplantsoen. Het vermindert tevens het uitdrogen van de grond. Daarnaast remt het de ontwikkeling van ongewenste onkruiden. Op deze manier wordt een optimale uitgangssituatie ontwikkeld voor de bos en struikaanplant om zich te kunnen vestigen en groeien op deze nieuwe plek.

Plantsoenlijst Heltenboschdijk				
Gebied	Aanplant Boom en struikvormers			
<i>Oppervlakte (m2)</i>	6500	6500		
<i>Oppervlakte plant (m2)</i>	2.25	2.25		
<i>Totaal aantal planten</i>	2889	2889		
<i>Inhoud ca.</i>	nvt	nvt		
Soort (Ned. naam)	Soort (Lat. naam)	Aantal	Status	Maat
Gewone els	Alnus glutinosa		Autochtoon (cat. SI)	60-100,W,11(AM)
Ruwe berk	Betula pendula	100	Autochtoon (cat. SI)	60-100,W,11(AM)
Zachte berk	Betula pubescens	100	Autochtoon (cat. SI)	80-120,W,11(AC)
Haagbeuk	Carpinus betulus	125	Autochtoon (cat. SI)	50-80,W,11(AC)
Gewone hazelaar	Corylus avellana	125	Autochtoon (cat. SI)	60-100,W,11(AM)
Eenstijlige meidoorn	Crataegus monogyna	100	Autochtoon (cat. SI)	80-120,W,12(AC)
Gewone es	Fraxinus excelsior	150	Autochtoon (cat. SI)	60-100,W,11(AM)
Wilde appel	Malus sylvestris	150	Autochtoon (cat. SI)	P9,50-80(AC)
Zoete kers	Prunus avium	200	Selectie (cat. ZQ, T, S)	60-100,W,11(RM)
Sleedoorn	Prunus spinosa	200	Autochtoon (cat. SI)	50-80,W,11(AC)
Zomereik	Quercus robur	450	Selectie (cat. ZQ, T, S)	60-100,W,11(RM)
Sporkehout	Rhamnus frangula	100	Autochtoon (cat. SI)	50-100,W,11(AM)
Hondsroos	Rosa (o) canina	150	Autochtoon (cat. SI)	50-100,W,11(AM)
Braam	Rubus fruticosus	0	LEVERB. (OC)	
Grijze wilg	Salix cinerea	75	Autochtoon (cat. SI)	80-120,W,01(AC)
Gewone lijsterbes	Sorbus aucuparia	100	Autochtoon (cat. SI)	50-80,W,11(AM)
Winterlinde	Tilia cordata	400	Selectie (cat. ZQ, T, S)	175-200,W(RC)
Gaspeldoorn	Ulex europaeus	0	Autochtoon (cat. SI)	P9,15-20(AC)
Gelderse roos	Viburnum opulus	50		
Ratelpopulier	Populus tremula	250		
Boswilg	Salix caprea	50		
Egelantier	Rosa rubiginosa			
wegedoorn	Rhamnus cathartica	50		
	Totaal	2925		
			%	
	Struikvormers	1150	39	
	Boomvormers	1775	61	
	aantal: 2925			

Het spontaan creëren van een mantelzoomrand

Aan de rand van het aan te brengen bosplantsoen worden struik en struweelvormers aangebracht waarlangs zich een zoom van kruiden kan ontwikkelen. Deze mantelzoomzone zal met glooiende lijnen worden aangebracht waarna deze verder kan ontwikkelen. Door de variatie aan structuur ontstaat ook een microklimaat, gunstig voor de insecten en vlindersoorten.

Gebied	Aanplant mantelzoomrand			
Oppervlakte (m ²)	2300	2300		
Oppervlakte/plant (m ²)	2.25	2.25		
Totaal aantal planten	1022	1022		
Inboet ca.	nvt	nvt		
Soort (Ned. naam)	Soort (Lat. naam)	Aantal	Status	Maat
Gewone els	<i>Alnus glutinosa</i>		Autochtoon (cat. SI)	60-100,W,11(AM)
Ruwe berk	<i>Betula pendula</i>		Autochtoon (cat. SI)	60-100,W,11(AM)
Zachte berk	<i>Betula pubescens</i>		Autochtoon (cat. SI)	80-120,W,11(AC)
Haagbeuk	<i>Carpinus betulus</i>	50	Autochtoon (cat. SI)	50-80,W,11(AC)
Gewone hazelaar	<i>Corylus avellana</i>	125	Autochtoon (cat. SI)	60-100,W,11(AM)
Eenstijlige meidoorn	<i>Crataegus monogyna</i>	100	Autochtoon (cat. SI)	80-120,W,12(AC)
Gewone es	<i>Fraxinus excelsior</i>	25	Autochtoon (cat. SI)	60-100,W,11(AM)
Wilde appel	<i>Malus sylvestris</i>	25	Autochtoon (cat. SI)	P9,50-80(AC)
Zoete kers	<i>Prunus avium</i>	25	Selectie (cat. ZQ, T, S)	60-100,W,11(RM)
Sleedoorn	<i>Prunus spinosa</i>	100	Autochtoon (cat. SI)	50-80,W,11(AC)
Zomereik	<i>Quercus robur</i>		Selectie (cat. ZQ, T, S)	60-100,W,11(RM)
Sporkehout	<i>Rhamnus frangula</i>	100	Autochtoon (cat. SI)	50-100,W,11(AM)
Hondsroos	<i>Rosa (o) canina</i>	150	Autochtoon (cat. SI)	50-100,W,11(AM)
Braam	<i>Rubus fruticosus</i>	125	LEVERB.(OC)	
Grijze wilg	<i>Salix cinerea</i>	0	Autochtoon (cat. SI)	80-120,W,01(AC)
Gewone lijsterbes	<i>Sorbus aucuparia</i>	0	Autochtoon (cat. SI)	50-80,W,11(AM)
Winterlinde	<i>Tilia cordata</i>	0	Selectie (cat. ZQ, T, S)	175-200,W(RC)
Gaspeldoorn	<i>Ulex europaeus</i>	25	Autochtoon (cat. SI)	P9,15-20(AC)
Gelderse roos	<i>Viburnum opulus</i>	50		
Ratelpopulier	<i>Populus tremula</i>			
Boswilg	<i>Salix caprea</i>			
Egelantier	<i>Rosa rubiginosa</i>	125		
wegedoorn	<i>Rhamnus cathartica</i>			
	Totaal	1025		
			%	
	Struikvormers	975	95	
	Boomvormers	50	5	
	aantal	1025		

Het inbrengen van enkele dode bomen om meer biodiversiteit te creëren

In het nieuwe het bos is het wenselijk om voor de diversiteit enkele dode bomen in te brengen. Doordat dit hout gaat rotten, en deels ook overgroeid zal worden door struwelen dragen deze bij aan de variatie in microstructuren en – klimaat. Daarnaast is dood hout een bron van leven voor macrofauna, insecten en een diverse andere bodemdieren.

Dit heeft een gunstige uitstraling op de biodiversiteit.

Spontane ontwikkeling van een open zone waar kruiden en akkersoorten voorkomen.

Ongeveer de helft van het gebied blijft open. Hierbinnen zal zich op een natuurlijke wijze een variantie ontstaan van verschillende (ruigte)kruiden. Ook zal hier natuurlijke bosverjonging plaatsvinden met soorten waarvan (zaad)bronnen in de omgeving staan. Begrazing kan bijdragen aan het creëren van overgangen in mantelzoom en het gedeeltelijk openhouden van het perceel.

Heltenbosdijk Maatregelenkaart

- Spontane ontwikkeling
- Aanplant boom- en struikvormers
- Mantelzoomrand

0 15 30 60 Meters

Maatregelen:

- Uitbreiding bestaand bos
- + toevoegen rijkere strooisel soorten
- + creëren mantelzoomvegetatie
- Mogelijk met 5 à 10 jaar in de begroeiing, aanplant dan groot genoeg, nu geen raster nodig
- Aanplant plekgewijs (3-5 plantjes per soort bij elkaar)
- Aanplant van boom- / struikvormers (autochtone inheemse rijke soorten) - boom 80%, struik 20%, ongeveer 10 soorten
- Aanleg mantelzoomrand bestaande uit 30% roos/braam, 60% struweelvormers en 10% bomen
- Eventueel bodembewerking, verbetering bosbodem met bosrand, check of noodzakelijk is

Oppervlakten:

- Spontane ontwikkeling - 7.026 m²
- Aanplant boom- en struikvormers - 6.289 m²
- Mantelzoomrand - 2.270 m²

Project: Heltenbosdijk Maatregelenkaart	
Opdrachtgever: ARK Rewilding Nederland	
Projectnummer: 2023-ARK03	
Tekening: 1.0	Schaal: 1:300
Status: CONCEPT	Versie: 1.2
Datum: 13-5-2024	Formaat: A0 Landscape
OmniVerde bv Kortestraat 20 63101 HC Echt	

3.2 Kengetallen

Oppervlaktes:

- Aanplant boom- en struikvormers: ca. 6.300 m²
- Mantelzoomrand: ca. 2.250 m²
- Spontane ontwikkeling: ca. 7.000m²

5 Kostenraming

Een kostenraming wordt uitgewerkt nadat ingestemd is met ontwerp.

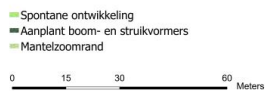
Gebruikte bronnen

- Geoweb BKK Limburgse Gemeenten
- <https://www.weert.nl/archeologie>
- www.ahn.nl
- www.bodemdata.nl
- www.kadaster.nl
- www.limburg.nl
- www.ravon.nl
- www.watwaswaar.nl
- www.weert.nl

Bijlage 1: Inrichtingsschets

Heltenbosdijk Maatregelenkaart

Maatregelen:

- Uitbreiding bestaand bos
- + toevoegen rijkere strooisel soorten
- + creëren mantelzoomvegetatie
- Mogelijk met 5 à 10 jaar in de begrazing, aanplant dan groot genoeg, nu geen raster nodig
- Aanplant pleksgewijs (3-5 plantjes per soort bij elkaar)
- Aanplant van boom- / struikvormers (autochtone inheemse rijke soorten) - boom 80%, struik 20%, ongeveer 10 soorten
- Aanleg mantelzoomrand bestaande uit 30% roos/braam, 60% struweelvormers en 10% bomen
- Eventueel bodembewerking, verbetering bosbodem met bosrand, check of noodzakelijk is

Oppervlakten:

- Spontane ontwikkeling - 7.026 m²
- Aanplant boom- en struikvormers - 6.289 m²
- Mantelzoomrand - 2.270 m²

Project: Heltenbosdijk Maatregelenkaart	
Opdrachtgever: ARK Revilding Nederland	
Projectnummer: 2023-ARK03	
Tekeningnr: 1.0	Schaal: 1:300
Status: CONCEPT	Versie: 1.2
Datum: 13-5-2024	Formaat: A0 Landscape
OmniVerde bv Kortestraat 20 6103 HC Ede	